

Amb motiu de la celebració de l'Any Josep Puig i Cadafalch, l'Institut d'Estudis Catalans, mitjançant la seva Secció Històrico-Arqueològica, va organitzar els dies 15 i 16 de novembre de 2001 unes jornades científiques amb l'objectiu d'estudiar la relació entre l'obra del personatge i la Catalunya contemporània, tant la del seu temps com la nostra.

La personalitat polifacètica de Josep Puig i Cadafalch, com a arquitecte, urbanista, arqueòleg, historiador de l'art, polític i acadèmic, ofereix un punt de vista excepcional per a entrar en contacte amb la problemàtica cultural i política d'un llarg període de la història de Catalunya, el que va des de l'Exposició Universal de Barcelona de 1888 fins als anys cinquanta del segle xx o, en altres termes, des del primer impuls del Modernisme fins a la resistència cultural sota la dictadura franquista, passant per la Mancomunitat de Catalunya i la Generalitat dels anys trenta.

L'objectiu de les jornades, les ponències de les quals oferim aquí, va ser dur a terme, amb esperit crític, un balanç de la tasca de Puig i Cadafalch, tenint en compte la història posterior. No es tractava de teixir una biografia, sinó de suscitar un debat sobre els problemes amb els quals es va enfrontar Puig i Cadafalch en companyia de la seva generació.

Les jornades aconseguiren ser un lloc de diàleg interdisciplinari on participaren arquitectes, historiadors de la política, arqueòlegs, historiadors de l'art i experts en la conservació i restauració de monuments, aplegats per a estudiar els diversos àmbits en què l'activitat de Puig i Cadafalch contribuï a la construcció de la Catalunya contemporània, que, amb les seves continuïtats i discontinuïtats, amb els seus guanys i amb les seves limitacions i contradiccions, és la nostra.

Les ponències presentades aleshores i publicades aquí donen una visió molt completa i arrodonida del procés seguit per una cultura que ha maldat, al mig de totes les dificultats i obstacles, per assolir una normalitat i una projecció internacional en les quals Puig i Cadafalch va actuar amb tanta eficàcia com passió i esforç incansables tant en els moments favorables com en les situacions políticament adverses.

Van ser unes jornades científiques i no un acte commemoratiu però no hi ha dubte que, sense pretendre-ho, el resultat constitueix una contribució rellevant al coneixement del personatge.

ge i, per tant, el més eficaç homenatge a la seva memòria. Puig i Cadafalch va ser una figura cabdal en la història de l'Institut d'Estudis Catalans com a corporació representativa de l'alta cultura catalana, i, per tant, esqueia especialment a l'Institut portar a terme aquesta trobada interdisciplinària. Actuaren com a moderadors de les quatre sessions de les jornades, respectivament, Manuel Ribas i Piera, president en aquell moment de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, Jordi Bonet, president de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, Concepció Mir, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, i qui escriu aquesta presentació.

A més del fruit dels estudis aquí presentats, convé remarcar que les jornades en van tenir un altre: la conscienciació de l'interès que la documentació conservada a casa de Puig i Cadafalch té per a la història cultural i política de Catalunya. Es va acordar constituir una comissió per a entrar en contacte amb els descendents del personatge amb l'objectiu que aquella documentació sigui dipositada a centres públics on pugui ser consultada i estudiada pels investigadors. Les gestions estan en marxa i tenim l'esperança fonamentada que tindran èxit. Serà un pas important en la conservació del patrimoni documental col·lectiu.